

СИЛАБУС
ОК «Громадські об'єднання та рухи»
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та практична психологія».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: I (бакалаврський).

Викладач	Петровська Катерина Володимирівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fdss/structure-fdss/kaf-social-pedagogy/composition-kaf-social-pedagogy/etrovskyka/
Контактний телефон	-
E-mail викладача	ev_petrovska@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Щосереди з 14.00 до 15.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	6\180	18	30	132	екзамен
заочна		8	8	164	

Семестр: II семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: громадянське суспільство, громадські рухи, об'єднання громадян, громадські організації.

Мета курсу: формування у здобувачів вищої освіти розгорнутого уявлення про громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції, ознайомлення з основними теоретико-методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства та аналіз основних моделей громадянського суспільства, а також ролі у його функціонуванні громадських рухів; ознайомлення з основами та принципами взаємовідносин громадянського суспільства та держави, а також роллю й можливостями інституцій громадянського суспільства у вирішенні питань соціальної підтримки та соціального захисту в Україні.

Предмет курсу: структура та механізми функціонування громадянського суспільства, зокрема діяльність у його рамках громадських рухів, а також характер взаємозв'язків, каналів і способів впливу громадянського суспільства на державу.

Програмні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

СК-7 Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-12 Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

СК-20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Результати навчання:

ПР-2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПР-23 Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

ПР-22 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПР-17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

Зміст курсу:

Тема 1. Місце і роль громадських об'єднань в політичній системі сучасної демократичної держави.

1.1. Світовий досвід створення та діяльності громадських об'єднань. Громадянське суспільство та право на об'єднання громадян. Історія розвитку громадянської діяльності. Теорії участі громадян в управлінні суспільством. Організаційні форми, функції та засоби впливу груп інтересів. Класичні групи інтересів в Україні. Громадяни та піддані. Основні підходи до визначення громадянського суспільства. Основні індикатори та умови життєздатності громадянського суспільства.

1.2. Громадянське суспільство: зміст, структура, функції. Політико-правові інститути громадянського суспільства: вибори, референдуми, суди присяжних, добровільні правоохоронні служби, органи місцевого самоврядування. Вплив громадян та їх об'єднань на прийняття політичних рішень. Загрози громадянському суспільству з боку держави, політичних партій, окремих громадян. Громадянське суспільство як сфера компромісу приватних і колективних інтересів.

Тема 2. Теорія громадянського суспільства у світовій політичній думці.

2.1. Особливості правового регулювання діяльності об'єднань громадян. Класифікація громадянських об'єднань. Нормативно-правове забезпечення діяльності громадянських об'єднань. Законодавчо-нормативна база діяльності дитячих та молодіжних громадянських організацій.

2.2. Зародження ідей громадянського суспільства. Ідеї Античності про громадянськість та свободу. Цінності громадянського суспільства в працях мислителів. Середньовіччя та епохи Відродження. Громадянське суспільство у політичних ідеологіях світу: лібералізм, соціал-демократія, комунікативні теорії тощо. Громадський ідеал М. Драгоманова. І. Франко про самоорганізацію громад. Б. Кістяківський: права держава та громадянське суспільство.

Тема 3. Виховний потенціал засновників світового дитячого громадського руху.

3.1. Історія світового скаутського руху. Історія створення скаутського методу виховання. Мета, основні ознаки і принципи скаутизму: скаутський закон; символіка та атрибути (символ скаутизму, скаутський знак, салют, форма). «Пласт» - дитяча організація скаутів України. Присяга і закон пластунів. Структура та самоврядування в «Пласті». Символіка та атрибути організації. Пластові проби та вмілості. Форми роботи та засоби виховання в «Пласті». Здійснювані заходи. Патрон скаутського руху Св. Юрій Переможець.

3.2. Характеристика основних періодів розвитку дитячого і молодіжного рухів в Україні. Зародження юнацьких об'єднань у XVI-XIX ст. Формування громадських структур дитячо-молодіжного руху наприкінці XIX – на початку XX ст.: дитячо-молодіжні організації на західноукраїнських землях; дитячі та молодіжні організації в Наддніпрянській і Східній Україні; студентські товариства. Становлення і масовий розвиток громадських структур українського молодіжного руху (кінець XIX – середина 20-х років XX ст. в Радянській Україні; кінець 30-х років XX ст. в Західній Україні). Комсомольсько-піонерський період (середина 20-х – середина 80-х років XX ст.). Відродження і розвиток дитячого і молодіжного рухів на якісно новій основі (середина 80-х років XX ст. – початок XXI ст.).

Тема 4. Сучасний дитячий рух та дитячі організації України.

4.1. Громадські дитячі організації як суб'єкт і об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Громадська організація як форма об'єднання. Дитячі та молодіжні організації в соціально-педагогічному просторі. Дитячі організації за інтересами. Основні напрямки та функції діяльності дитячих організацій: педагогічна, соціально-правова, психологічна, культурно-дозвіллева. Координаційні центри дитячого руху (СКУМО, УНКМО, УСМО, НРМОУ, УМФ). Типологія дитячих організацій за статусом і основними показниками діяльності: організації військово-патріотичного, туристичного, спортивного спрямування; екологічні дитячі організації тощо.

4.2. Учнівські (шкільні) організації. Всеукраїнське учнівське творче об'єднання «КРОКС». Громадська організація школи «Шкільна учнівська республіка». Осередки дитячих організацій, що працюють на основі козацьких виховних традицій. Методика організації «Козацької республіки» в школі».

Тема 5. Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні.

5.1. Молодіжні громадські організації України. Характеристика сучасного організованого молодіжного руху в Україні. Становлення сучасного студентського руху. Сучасні студентські організації.

5.2. Становлення та характеристика сучасного молодіжного руху. Причини виникнення та типологія молодіжних організацій «політичної» спрямованості. Основні напрями та форми діяльності організацій «Молодий рух», «Українська соціал-демократична молодь», «Союз молоді регіонів України»,

«Народно-демократична ліга молоді», Соціалістичний конгрес молоді, Ліберальне молодіжне об'єднання, ЛКСМУ та ін. Молодіжні фахові об'єднання та організації за інтересами. Діяльність УМАКО «Сузір'я», Молодіжної морської ліги, Асоціації КВН України, «Україна XXI» та ін. Екологічні організації молоді (УМЕЛ, «Молодь – надія України», «Зелена енергетика майбутнього»): програмні орієнтири та їх практичне втілення. Молодіжні релігійні організації: Комітет Української Католицької Молоді, «Українська молодь Христові», «Спілка православної молоді України в ім'я преподобного Нестора Літописця». Залучення молоді до найактивнішої участі у християнському житті, проведення благодійної діяльності. Становлення сучасного студентського руху: «Українська студентська спілка». «Асоціація правозахисних організаторів студентів України». «Всеукраїнська рада студентів». «Українська асоціація студентського самоврядування». «Студентська республіка».

Тема 6. Діяльність фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях.

6.1. Технологічні аспекти роботи фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях. Сприяння соціально-педагогічній діяльності громадської організації. Сприяння формуванню колективу організації. Допомога керівництву організації у розробленні та реалізації програм і проектів.

6.2. Основні напрями діяльності фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. Особливості соціально-педагогічної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. Функції фахівця із соціальної роботи в дитячо-молодіжній організаціях: діагностична, прогностична, посередницька, корекційно-реабілітаційна, охоронно-захисна, запобіжно-профілактична, евристична. Професійна підготовка фахівця із соціальної роботи: знання та вміння необхідні для роботи з дитячими та молодіжними організаціями.

Тема 7. Молодіжна субкультура, її роль в суспільстві.

7.1. Передумови виникнення «культури в культурі». Субкультура як форма вияву соціальної активності молодого покоління: визначення, підходи до вивчення, ознаки, типи та складники, функції та фактори формування. Причини виникнення молодіжних субкультур, неформальних об'єднань.

7.2. Основні складники молодіжного руху. Аспекти відчуження молодіжної субкультури: контркультура; андеграунд; фендом; «психосоціальний мораторій»; маргінальність, лімінальність, екстернальність. Класифікація молодіжних субкультур.

Тема 8. Соціальна робота з молодіжними субкультурами та неформальними рухами.

8.1. Архаїчні (універсальні) норми організацій-спільнот та поведінки їх членів. Соціальна стратифікація молодіжної субкультури. Бодімодифікації неформалів як символічне зазначення певної інформації (татуювання, шрамування, пірсинг та ін.). Сучасні види бодімодифікацій, її причини та коріння. Соціально-педагогічна робота з превенції бодімодифікацій в підлітковому та молодіжному середовищі. Характерологічна ознака молодіжного мовного етикету. Жаргон (сленг) як явище молодіжної субкультури. Творення нових звертальних одиниць, клички, прізвиська.

8.2. Характеристика неформальних молодіжних об'єднань. Засновники вітчизняних неформальних рухів. Історія вітчизняних неформальних рухів творчого спрямування. Стиляги – радянська молодіжна субкультура 1950-х – початку 1960-х років. Молодіжна філософія і субкультура хіпі. Молодіжні субкультури XXI століття. Неформальні молодіжні об'єднання «Фурі», «Теріантропія», «Геймери», «Моббери», «Стрейт-едж» та ін. Бодіпозитивізм – це спільнота красивих людей. Термінологічні канони в сучасній молодіжній субкультурі (лукізм, ейджизм, фет-шеймінг, чабі, віти ліго ті ін.). Яккі – young urban creatives. Молодіжні субкультури в сучасній Україні. Особливості творчих неформальних молодіжних об'єднань. Діяльність музично-поетичних неформальних молодіжних об'єднань: панки, емо, готи, реperi. Походження з вулиці до танців – брейк-данс, флешмоб, майданс. Характеристика акторських неформальних молодіжних об'єднань (толкієністи, рольовики, анімешники). Вандалізм як одна з форм прояву девіації серед молоді. Визначення поняття «граффіті». Характеристика «граффітчиків». Субкультури комп'ютерно-мережевого спілкування: виразники тенденцій інформаційного суспільства. Неформальні субкультури в інформаційному просторі світової мережі Інтернет. Падонки – сучасна субкультура Інтернет-спільноти. Небезпечні «ігри» в Інтернет просторі.

Тема 9. Жіночий рух та жіночі організації.

9.1. Інституалізація жіночих організацій як суб'єктів суспільного життя. Історичні аспекти виникнення жіночого руху в світі. Основні етапи організаційного становлення та оформлення жіночого

руху в Україні. Організації феміністичної орієнтації. Відомі українські громадські діячі, історія та сучасність (мультимедійна презентація).

9.2. Типологія сучасного жіночого руху в Україні. Традиційні жіночі організації («Союз Українок», Жіноча громада» та ін.) Соціально-орієнтовані жіночі організації («Організація солдатських матерів України», «Всеукраїнська спілка організацій багатодітних», «La Strada-Україна» та ін.). Організації ділових жінок (Київська федерація ділових жінок «Либідь» та ін.).

Тема 10. Профспілки та їх об'єднання.

10.1. Історичні аспекти розвитку та функціонування профспілок. Право на об'єднання у профспілки. Система профспілок. Статутна діяльність, легалізація та реєстрація профспілок. Права та обов'язки профспілок, їх об'єднань.

10.2. Федерація профспілок України. Мета, завдання та функції Федерації профспілок України. Засновники національної конфедерації профспілок України (Всеукраїнська професійна спілка працівників позабюджетних організацій; Українська міжгалузєва республіканська профспілка «Праця»; Всеукраїнська федерація професійних спілок «Наше право» та ін.). Взаємодія профспілок і держави у вирішенні колективних трудових спорів.

Тема 11. Історія та розвиток волонтерського руху.

11.1. Історія волонтерського руху у світі. Визначення та основи волонтерства: що таке волонтерство. Роль волонтерства в античному світі: добродійність і допомога ближньому. Релігійні традиції як основа раннього волонтерства. Волонтерство в середньовіччі: благодійні організації при церквах. Еволюція волонтерства під час епохи Просвітництва. Виникнення перших громадських благодійних організацій. Гуманітарні ініціативи в період світових воєн. Створення Червоного Хреста як приклад глобального волонтерського руху. Волонтерство в епоху холодної війни: нові ідеологічні виклики. Глобалізація волонтерських рухів у ХХ столітті. Формування міжнародних волонтерських платформ, як-от ООН Волонтери. Вплив цифровізації на розвиток волонтерських ініціатив. Волонтерство як інструмент для досягнення Цілей сталого розвитку. Міжнародна співпраця волонтерських рухів. Перспективи розвитку світового волонтерства.

11.2. Волонтерство в Україні. Історичні передумови виникнення волонтерства в Україні. Традиції добродійності в українській культурі. Благодійність у козацькій добі: спільнотна допомога. Волонтерська діяльність під час національно-визвольних змагань. Гуманітарна допомога в період Другої світової війни. Радянський період: організовані форми громадської допомоги. Період незалежності: відродження волонтерства. Волонтерський рух Майдану: новий етап в історії. Роль волонтерів у військових конфліктах на сході України. Благодійні ініціативи під час пандемії COVID-19. Сучасні волонтерські організації України: ключові приклади. Інноваційні підходи до організації волонтерства в Україні. Державна підтримка волонтерських ініціатив. Роль молоді в розвитку волонтерства. Волонтерство як інструмент соціальної згуртованості. Вплив українського волонтерства на міжнародну спільноту. Організація великих волонтерських проєктів в Україні. Інфраструктура підтримки волонтерів.

Тема 12. Волонтерство як форма громадської активності.

12.1. Типи та напрямки волонтерської діяльності. Гуманітарне волонтерство: допомога постраждалим від конфліктів і катастроф. Освітнє волонтерство: підвищення рівня знань у громадах. Екологічне волонтерство: захист навколишнього середовища. Медичне волонтерство: підтримка системи охорони здоров'я. Культурне волонтерство: збереження спадщини та розвиток мистецтва. Спортивне волонтерство: організація заходів і підтримка атлетів. Соціальне волонтерство: підтримка маргіналізованих груп. Волонтерство в кризових ситуаціях: стихійні лиха та війни. Корпоративне волонтерство: роль бізнесу у волонтерських ініціативах. Молодіжне волонтерство: залучення студентів і школярів. Підтримка старших людей: допомога літнім у побуті та соціалізації. Цифрове волонтерство: нові можливості в епоху технологій. Локальне волонтерство: робота в місцевих громадах. Міжнародне волонтерство: транснаціональна співпраця. Волонтерство у спорті: допомога організації змагань. Тренінги для волонтерів: професійний підхід до підготовки. Волонтерські місії в системі освіти. Розвиток волонтерства в сільській місцевості. Участь у міжнародних гуманітарних проєктах.

12.2. Сучасні виклики та можливості волонтерства. Юридичні аспекти волонтерської діяльності. Фінансування волонтерських проєктів: гранти, пожертви, спонсори. Емоційне вигорання волонтерів: причини та способи запобігання. Проблема нерівності у доступі до волонтерських можливостей. Використання технологій у волонтерській діяльності. Співпраця з урядовими структурами. Роль медіа в популяризації волонтерства. Інклюзивність волонтерських проєктів. Формування довіри в громаді до волонтерських ініціатив. Розвиток лідерських якостей у волонтерах. Гендерна рівність у волонтерській

діяльності. Залучення молоді до волонтерських програм. Волонтерство як шлях до працевлаштування. Виклики урбанізації для волонтерських ініціатив. Волонтерство у цифрову епоху: онлайн-ініціативи. Стандарти етики у волонтерській діяльності. Роль міжнародних партнерів у волонтерських програмах. Захист прав волонтерів на законодавчому рівні. Протидія шахрайству у волонтерському середовищі. Майбутнє волонтерства: інновації та тренди.

Методи навчання: викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа- конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача. Семінарські заняття у формі тренінгів, дебатів, аналізу кейсів, а також написання самостійної роботи та участь у діловій грі.

Політика курсу:

Особливості проведення навчальних занять: заняття проводяться у формі дискусій, мозкових штурмів; висловлювання власної точки зору заохочується;

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності та неправомірного використання технологій ШІ не толеруються; підтримка створення освітньо-наукового середовища, побудованого на прозорості, доброчесності та високих стандартах наукової етики.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки, ноутбук.

Система оцінювання та вимоги:

**Поточний контроль
Денна форма**

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуальне дослідне завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 2.					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 3.					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 4.					

відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 5.					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 6.					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 7.					
-	теоретична частина – 5 практичні завдання – 4	5	6	5	25
Тема 8.					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 9.					
-	теоретична частина – 5 практичні завдання – 4	5	6	5	25
Тема 10.					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 11					
відвідування – 1	теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 12					
-	теоретична частина – 5 практичні завдання – 4	5	6	5	25
Загалом					300
Підрахунок					
Середнє арифметичне 300 \ 5 кредити = 50 балів максимум / 35 мінімум					

Заочна форма

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуально-дослідне завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 2.					
-	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	10	5	25
Тема 3.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 4.					
-	-	10	10	5	25
Тема 5.					
-	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	10	5	25
Тема 6.					
-	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	10	5	25
Тема 7.					
-	-	10	10	5	25
Тема 8.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 9.					
-	-	10	10	5	25
Тема 10.					
відвідування –	-	9	10	5	25

1					
Тема 11					
-		10	10	5	25
Тема 12					
-		10	10	5	25
Загалом					300
Підрахунок					
Середнє арифметичне 300\ 5 кредити = 50 балів максимум / 35 мінімум					

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо. Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (35 балів). Підсумковий контроль здійснюється в усній формі (відповіді на перелік запропонованих питань).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = 3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4 + 50 = 100$$

n

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу	Екзаме н	Сума			
Тема 1		Тема 2		Тема 3					Середнє арифметичне за поточну роботу	50	100
T1	T2	T1	T2	T1	T2						
25		25		25							
Тема 4		Тема 5		Тема 6							
T1	T2	T1	T2	T1	T2						
25		25		25							
Тема 7		Тема 8		Тема 9							
T1	T2	T1	T2	T1	T2						
25		25		25							
Тема 10		Тема 11		Тема 12							
T1	T2	T1	T2	T1	T2						
25		25		25							

*більш детальну інформацію про розподіл рейтингових балів розміщено на електронній платформі підтримки навчання «Moodle».

Шкала оцінювання ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

1. Балдинюк О. Д. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: Навчальний посібник. Умань: РВЦ «Софія», 2010. 192 с.
2. Березан В. І. Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: Друкарня ФОП Ткалич А. М., 2009. С. 19-37.
3. Громадська відповідальність: 80 вправ для формування громадянської та соціальної компетентностей під час вивчення різних шкільних предметів. Посібник для вчителя \ Рафальська М., Боярчук О, Герасим Н. та ін. Х. : Вид.група «Основа», 2017. 136 с.

4. Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою [Текст]: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, 12 грудня 2013 р., м. Київ / Упоряд.: В. М. Яблонський, О. А. Корнієвський, П. Ф. Вознюк. К.: НІСД, 2014. 192 с.
5. Лациба М. В. Як розуміти новий закон «Про громадські об'єднання». К.: Укр. незалежн. центр політ. дослідж., 2013 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua>
6. Лісовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2011. С. 27-29, 80-86.
7. Тарасенко Н. Профспілки в Україні як чинник соціально-політичного розвитку: історичний досвід, сучасний стан і перспективи [Електронний ресурс] // Резонанс. 2016. № 62. С. 3-15. Режим доступу: <http://nbuiap.gov.ua/images/rezonans/2016/rez62.pdf>
8. Шуміло О. М. Роль неурядових організацій у становленні та розвитку правозахисного руху (прикладі успішного правозахисного активізму): навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 227 с.
9. Наливайко Л. Р. Неурядові правозахисні організації в Україні: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Наливайко Л. Р., Грицай І. О., Дніпров О. С.; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. К.: Хай-Тек Прес, 2014. 431 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org.ua>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org.ua>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle <https://edu.bdpu.org/login/index.php>.